

Projekts Nr. 8.3.6.2/17/I/001

“Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana”

PROJEKTA MĒRĶA SASNIEGŠANAS APRAKSTS

Projekta mērķis - izveidot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu izglītības kvalitātes attīstībai, kas balstās uz statistiskās informācijas, salīdzinošo izglītības pētījumu rezultātu, valsts līmeņa izglītojamo sasniegumu un citu izglītības iestāžu darba rezultātus raksturojošu rādītāju mērīšanu un analīzi, centralizēto eksāmenu rezultātu analīzi un akreditācijas un licencēšanas, kā arī pedagogu darbības kvalitātes novērtēšanas informācijas izmantošanu un analīzi, ievērojot vidējā termiņā un ilgtermiņā sasniedzamos nozares stratēģiskos mērķus un rezultātus.

Projekta īstenošana veikta - no 2018.gada 05.aprīļa līdz 2023.gada 31.decembrim.

Projekta rādītāju sasniegšanā investēts 97,7% no kopējā projektam plānotā 4 462 770.69 EUR, ko veido Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (3 793 355.09 EUR) un valsts budžeta finansējums (669 415.60 EUR) finansējuma.

Projektā mērķis sasniegts projekta īstenošanai Izglītības un zinātnes ministrijai (IZM) kopā ar projekta sadarbības partneriem - Izglītības kvalitātes valsts dienestu (IKVD), Valsts izglītības satura centru (VISC), Latvijas Universitāti (LU), Liepājas Universitāti (LiePU), īstenojot projektā atbalstāmās darbības noteiktiem iznākuma un rezultāta rādītājiem -

1. Iznākuma rādītājs sasniegts, īstenojot 9 (deviņus) nacionāla mēroga izglītības kvalitāti raksturojošus pētījumus.
2. Rezultāta rādītājs sasniegts, izveidojot 1 (vienu) visaptverošu izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu, tās ieviešanai.

Iznākuma rādītājs

Projekta ietvaros īstenoti (9) nacionāla mēroga izglītības pētījumi, no tiem-

5 zinātniskie pētījumi un 4 publiskā iepirkuma procedūras ietvaros izraudzītu pakalpojumu sniedzēju veikti pētījumi.

Zinātniskie pētījumi

Pētījums “Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un attīstības dinamika studiju

periodā" 1. kārtā;

Pētījums „Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un - to attīstības dinamika studiju periodā" 2. kārtā;

Pētījums "Izglītības terminu skaidrojošā tiešsaistes vārdnīca";

Pētījums "Modelis un instruments pieejas skola kā mācīšanās organizācija īstenošanas atbalstam izglītības iestādēs";

Pētījums "Starptautiski salīdzinošais pētījums pilsoniskajā izglītībā" (ICCS 2022).

ANOTĀCIJAS

Zinātniskais pētījums "**Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā" (1.kārta)**

https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2021/12/Kompetencu-novertesanas-instrumenta-rokasgramata_Petijums.pdf

Pētījuma mērķis Izpētīt Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas (turpmāk RIS3) mērķu sasniegšanai nepieciešamo pētniecības, inovāciju, uzņēmējdarbības, digitālo, globālo, kā arī pilsonisko kompetenču attīstības dinamiku un to ietekmējošos faktorus, lai izvērtētu Latvijas augstskolu izglītības nodrošinājuma kvalitāti.	Pētījuma rezultāts Izstrādāts un aprobēts instruments studējošo caurviju kompetenču novērtēšanai. Pētījumā 1. kārtā veikta teorētiskā izpēte un izstrādāts un pilotpētījumā aprobēts instruments, kas tiks izmantots pētījuma 2. kārtā bāzes mērījumam par studējošo caurviju kompetenču attīstību dinamiskā studijas uzsākot un pabeidzot, kā arī skolotāju profesionālās kompetences novērtēšanai.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Caurviju kompetenču jēdziens • RIS 3 jomu raksturojums • Skolotāju izglītība • Digitālā, pētnieciskā, inovāciju, pilsoniskā, globālā kompetence, uzņēmējspēja • Caurviju kompetenču novērtēšana augstākajā izglītībā • Studiju rezultāti augstākajā izglītībā • Augstākās izglītības kvalitātes monitorings • Profesionālā autonomija.
Pētījuma īstenotājs	Latvijas Universitātes Pedagoģijas zinātniskais institūts Reģ.nr. 90000076669
Pētījuma īstenošanas gads	2019. – 2021.

Zinātniskais pētījums "**Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā" (2. kārtā)**

<https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/augstakaja-izglitiba-studejoso-kompetencu-novertejums-un-to-attistibas-dinamika-studiju-perioda-2-karta/>

Pētījuma mērķis Noskaidrot studējošo kompetenču attīstības līmeni augstākās izglītības iestādēs studijas uzsākot un pirms izglītības iestādes absolvēšanas, izstrādāt priekšlikumus digitālo pamata prasmju novērtēšanai, mācību vajadzību identificēšanai un plānošanai, kā arī izstrādāt atbalsta instrumentus augstākās izglītības iestāžu personāla kompetenču pilnveidei par caurviju kompetencēm, to novērtēšanu un iekļaušanu studiju rezultātos un caurviju kompetenču novērtēšanas instrumenta izmantošanu studiju rezultātu formulēšanā un novērtēšanā.	Pētījuma rezultāts Veikta padziļināta uzņēmējspējas, digitālās, globālās, kā arī pilsoniskās caurviju kompetences teorētiskā analīze; veikts pētījums studējošo caurviju kompetenču un skolotāju profesionālās kompetences attīstības dinamikas novērtēšanai; izstrādāta tālākizglītības programma un studiju materiāli augstskolu un koledžu personāla profesionālai pilnveidei izstrādātā instrumenta ilgtspējai un izmantošanai studiju procesā; izstrādātas rīcībpolitikas rekomendācijas un priekšlikumi profesiju standarta "Skolotāja" un tajā iekļauto profesionālo kvalifikācijas prasību aktualizācijai.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Caurviju kompetenču jēdziens • Skolotāju sagatavošanas

	programmas • Digitālā, pētnieciskā, inovāciju, pilsoniskā, globālā kompetence, uzņēmējspēja • Caurviju kompetenču novērtēšana augstākajā izglītībā • Studiju rezultāti augstākajā izglītībā • Caurviju kompetenču novērtēšanas instruments • Tālākizglītības programma caurviju kompetenču ieviešanai augstskolu un koledžu studiju procesā
Pētījuma īstenotājs	Latvijas Universitātes Pedagoģijas zinātniskais institūts Reģ.nr. 90000076669
Pētījuma īstenošanas gads	2022. – 2023.

Zinātniskais pētījums “Izglītības terminu skaidrojošā tiešsaistes vārdnīca”

https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2024/04/Petijuma_zinojums.pdf

Kolekcija: <https://termini.gov.lv/kolekcijas/131>

Pētījuma mērķis Izstrādāt izglītības terminu skaidrojošo tiešsaistes vārdnīcu latviešu valodā ar terminu ekvivalentiem angļu, vācu, franču un krievu valodā, lai nodrošinātu izglītības terminoloģijas attīstību, izglītības terminu kvalitatīvu lietojumu un vienotas izpratnes veidošanos.	Pētījuma rezultāts Pētījuma rezultātā izstrādāta izglītības terminu skaidrojošā tiešsaistes vārdnīca 3000 šķirklju apjomā, kas saskaņota LZA Terminoloģijas komisijā, un kā kolekcija iekļauta Nacionālajā terminoloģijas portālā (www.termini.gov.lv). Pētījuma ziņojumā izstrādāti priekšlikumi par terminoloģijas aktualizācijas principiem, regularitāti un identificēt turpmāk nepieciešamos pētījumus jomā.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Izglītības zinātņu nozarē lietotā terminoloģija, terminu ekvivalenti svešvalodās, vārdnīcas izstrādes koncepcija (makrostruktūra, mikrostruktūra), izglītības terminu pārvaldības rīcībpolitika
Pētījuma īstenotājs	Liepājas Universitāte, sadarbībā ar Latvijas Universitāti un Rīgas Stradiņa universitāti
Pētījuma īstenošanas gads	2021.–2023.

Zinātniskais pētījums “Modelis un instruments pieejas skola kā mācīšanās organizācija īstenošanas atbalstam izglītības iestādēs”

<https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/izglitibas-iestazu-parvaldibas-modela-izstrade-un-aprobacija-transformacijai-uz-macities-spejigam-organizacijam/>

Pētījuma mērķis Izpētīt pieeju <i>skola kā mācīšanās organizācija</i> , tās izmantošanas praksi un attīstības iespējas Latvijā vispārējā un profesionālajā izglītībā un izstrādāt modeli un instrumentu izglītības iestādes pašvērtējumam un progresa novērtēšanai izglītības iestādes un nacionālā līmenī.	Pētījuma rezultāts Pētījuma rezultātā veikts mācīšanās organizācijas konceptuālā modeļa izpēte teorētiskā izpēte un pielietojumu citās valstīs, veikts skolas kā mācīšanās organizācijas pieejas īstenošanas izvērtējums Latvijā, kā arī izstrādāts un aprobēts <i>skola kā mācīšanās organizācija</i> modelis atbilstoši Latvijas izglītības kontekstam vispārējā un profesionālajā izglītībā.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Skolas kā mācīšanās organizācijas</i> (SMO) koncepts un tā saistība ar skolotāju apmierinātību ar darbu, mācīšanās analītikas un skolas personāla attieksmi pret pārmaiņām nozīmi SMO īstenošanā. 2. Starptautiskā prakse SMO pieejas īstenošanā. 3. SMO izpratnes un esošās prakses vispārējā un profesionālajā izglītībā Latvijā izvērtējums: izglītības politikas mērķi, izglītības politikas veidotāju prakses un mācīšanās organizācijas esošā prakse vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēs Latvijā. 4. SMO modeļa aprobācija un rezultāti vispārējā un

	profesionālajā izglītībā Latvijā: <ul style="list-style-type: none"> • SMO modeļa novērtējums • SMO modeļa saistība ar skolotāju apmierinātību ar darbu un mācīšanās analītiku • skolas personāla attieksmes pret pārmaiņām nozīme SMO īstenošanā. 5. SMO labās prakse piemēru apkopojums 6. Nosacījumi SMO ieviešanai, īstenošanai un stiprināšanai izglītībā Latvijā.
Pētījuma īstenoātājs	Latvijas Universitāte, Liepājas Universitāte
Pētījuma īstenošanas gads	2022. – 2023.

Zinātniskais pētījums **“Starptautiski salīdzinošais pētījums pilsoniskajā izglītībā” (ICCS 2022)**

https://www.ipi.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/ipi/ICCS2022_pirmo_rezultatu_zinojums_2023_Cekse_Kiris_Alksnis_Geske_Kampmane_web.pdf

Pētījuma mērķis Izpētīt, cik lielā mērā pētījuma dalībvalstu jaunieši ir gatavi uzņemties dažādas pilsoniskās lomas, kas raksturīgas 21. gadsimta pirmajai ceturkšņiem. Tiek pētīta skolēnu konceptuālā izpratne, zināšanas un prasmes pilsoniskās izglītības jomā. Pētījumā tiek vākti un analizēti dati arī par skolēnu vērtību izpratni, pilsonisko aktivitāti un uzvedību, nostāju un attieksmēm saistībā ar pilsoniskumu un pilsonisko izglītību. Kontekstuālo datu (ģimenes sociālekonomiskais stāvoklis, izglītība, apstākļi klasē un skolā u.c.) apkopojums palīdz izskaidrot atšķirības skolēnu sasniegumos (Schulz, Ainley u.c. 2016). IEA ICCS 2022 pētījums (Schulz, Fraillon u.c. 2023) ir IEA ICCS 2016 un IEA ICCS 2009 pētījumu turpinājums.	Pētījuma rezultāts IEA ICCS pētījumu ciklu salīdzinošā analīze uzrāda tendenci, ka turpina pieaugt atšķirības pilsonisko zināšanu līmenī Latvijā pēc urbanizācijas (lauki, pilsētas, valstspilsētas, Rīga), skolas tipa (pamatskola, vidusskola, ģimnāzija) un mācību valodas lietojuma (latviešu valoda, krievu valoda). Pilsoniskās izglītības kontekstā veidojas dažādu ātrumu Latvija. Latvijas skolēnu sasniegumi pilsoniskās izglītības testā ir zem vidējiem visu dalībvalstu sasniegumiem. Šāda tendence ir vērojama kopš IEA ICCS 2009 pētījuma cikla, kas liecina, ka formālā un neformālā pilsonisko zināšanu ieguve Latvijā ir nepilnīga un ir nepieciešams pilsoniskās izglītības apguves izvērtējums un uzlabojumi. Latvijas skolēnu sasniegumi kopš iepriekšējā pētījumu cikla 2016. gadā praktiski nav mainījušies. Tas parāda, ka, atšķirībā no vairākām citām valstīm, mūsu izglītības sistēma pamatskolas vecāko klašu grupā salīdzinoši labi pārvarēja COVID-19 pandēmijas radīto krīzi.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Pilsoniskā izglītība Latvijā vispārējā un profesionālā izglītībā
Pētījuma īstenoātājs	Latvijas Universitāte Reģ.nr. 90000076669
Pētījuma īstenošanas gads	2020. – 2023.

Pētījums saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto procedūru

Pētījums “Risku identificēšanas sistēmas izstrādei un ieviešanai”

Pētījums "Privāto izglītības iestāžu ieguldījums vispārējās izglītības nodrošināšanā”

Pētījums un analītiskā rīka izstrāde vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma - piedāvājuma prognozēšanai un nodarbinātības modelēšanai

Pētījums “Karjeras atbalsta pieaugušajiem nodrošināšanas prakse Latvijā un tās pilnveides iespējas”

ANOTĀCIJAS

Pētījums saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto procedūru

“Pētījums risku identificēšanas sistēmas izstrādei un ieviešanai”

<https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/petijums-risku-identificesanas-sistemas-izstradei-un-ieviesanai/>

Pētījuma mērķis	Pētījuma galvenie rezultāti
<p>Izstrādāt izglītības kvalitātes vadības sistēmas komponentu (izglītības iestādes pašvērtēšana, izglītības iestādes akreditācija un izglītības kvalitātes monitorings) matemātisko modeli un tā prototipu “Izglītības kvalitātes risku identificēšanas sistēma” izglītības kvalitātes nodrošināšanai vispārējā izglītībā (izņemot pirmsskolas) un profesionālajā izglītībā (profesionālajā pamatizglītībā, arodizglītībā, profesionālajā vidējā izglītībā, profesionālajā tālākizglītībā, profesionālajā pilnveidē (izņemot augstskolas un koledžas), profesionālajā ievirzē).</p> <p>Pētījuma galvenie uzdevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Izstrādāt risku identificēšanas sistēmas teorētisko modeli; ▪ Izstrādāt risku identificēšanas sistēmas algoritmu un prototipu; ▪ Izstrādāt izglītojošus materiālus, vadlīnijas un noorganizēt izglītojošus pasākumus mērķa grupām; ▪ Izstrādāt ekspertu līmeņa rekomendācijas un priekšlikumus risku identificēšanas sistēmas ilgtspējai; ▪ Izstrādāt izglītības kvalitātes vērtēšanas (akreditācijas) metodiku vispārējā un profesionālajā izglītībā.	<p>Izstrādātajā risku identificēšanas sistēmas teorētiskajā modelī ietverta ārvalstu pieredzes un labākās prakses analīze, RIS definīcijas un teorētiskā pamatojuma izstrāde, definēto RIS rādītāju lietderības teorētiskā pamatojuma izstrāde, citu iespējamo RIS rādītāju lietderības teorētiskā pamatojuma izstrāde, kvantitatīvo RIS rādītāju raksturojuma sagatavošana, priekšlikumu izstrāde risku mazināšanas un intervences pasākumiem.</p> <p>Algoritma tālākai izstrādei un iekļaušanai prototipā atlasīti 12 rādītāji vispārējā un profesionālajā izglītībā: (i) izglītojamo īpatsvars ar zemiem rezultātiem eksāmenos, centralizētajos eksāmenos vai profesionālās kvalifikācijas eksāmenos; (ii) izglītojamo īpatsvars, kuri ir atstāti uz otro gadu tajā pašā klasē; (iii) izglītojamo īpatsvars, kuri ilgstoši bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi; (iv) absolventu proporcija; (v) pedagogu likmju un izglītojamo proporcija; (vi) izglītojamo un atbalsta personāla proporcija; (vii) pedagogu mainība; (viii) profesionālās izglītības programmu absolventu īpatsvars, kuri ir nodarbināti vai turpina izglītību gada laikā pēc izglītības programmas beigām; (ix) augsts riska grupu izglītojamo īpatsvars profesionālās izglītības iestādē; (x) sūdzības par izglītības iestādi, kurās sniegtās ziņas par pārkāpumu apstiprinās; (xi) mācību priekšmetu vērtējumu ikgadējā dinamika; (xii) valsts pārbaudes darbu vērtējumu korelācija ar attiecīgā mācību priekšmeta vērtējumu.</p> <p>Risku identificēšanas sistēmas algoritms un prototips ietver RIS algoritma un prototipa izstrādes procesu, t.sk. rādītāju tvēruma noteikšanu, rādītāju aprēķināšanas algoritmu, riska pakāpes un riska robežvērtības, informāciju par RIS prototipa pieejamību, datu plūsmu, RIS prototipa vizualizāciju un iespējamām RIS izmaiņām nākotnē, RIS prototipa aprobācijas procesa aprakstu.</p> <p>Rekomendācijas un priekšlikumi RIS ilgtspējai ietver RIS attīstības iespēju prognozēšanu ilgtermiņā, t.sk. RIS prototipā iekļauto rādītāju pietiekamību, RIS izmantošanas iespējas kontroles pasākumu plānošanai vai palīdzības organizēšanai, RIS vadības sistēmas attīstības iespējas, ieteikumus citiem uzlabojumiem, kā arī RIS rādītāju pietiekamības apraksts izglītības kvalitātes novērtēšanai, t.sk. izglītības kvalitātes sistēmas jomu un elementu pārklājumu ar RIS, RIS atbilstība risku agrīnās diagnosticēšanas iespējām un RIS atbilstību sociālās nevienlīdzības mazināšanā.</p> <p>Izstrādātajā metodikā risku identificēšanas sistēmas piemērošanai izglītības kvalitātes vērtēšanas (akreditācijas) procesā ietverti ieteikumi RIS piemērošanas kārtības atspoguļošanai un grozījumiem dokumentā</p>

	“Vadlīnijas izglītības kvalitātes nodrošināšanai vispārējā un profesionālajā izglītībā”, ieteikumi izglītības kvalitātes risku vadībai un ieteikumi RIS izmantošanai izglītības iestāžu risku vadības procesā.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Risku identificēšanas / agrīnās brīdināšanas prakse izglītībā vismaz trīs Eiropas valstīs. ▪ Izpēte RIS modeļa teorētiskajam pamatojumam, tostarp analizējot rādītājus risku pārvaldībai un sagatavojot kvantitatīvo rādītāju raksturojumu.
Pētījuma īstenotājs	PricewaterhouseCoopers, SIA, reģistrācijas Nr.40003142793
Pētījuma īstenošanas gads	2021. – 2022.

Pētījums saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto procedūru
“Privāto izglītības iestāžu ieguldījums vispārējās izglītības nodrošināšanā”

<https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/privato-izglitiba-iestazu-ieguldijums-visparejas-izglitiba-nodrosinasana/>

<p>Pētījuma mērķis Izvērtēt privāto vispārējās izglītības iestāžu (pamata un vidējās)1 kā izglītības sistēmas daļas ieguldījumu izglītības attīstības2 mērķu sasniegšanā un vispārējās izglītības nodrošināšanā.</p> <p>Pētījuma galvenie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. raksturot privāto izglītības iestāžu darbību vismaz trīs citās Eiropas Savienības valstīs, 2. izvērtēt privāto vispārējās izglītības iestāžu darbību Latvijā; 3. izvērtēt un raksturot privāto pamata un vidējās izglītības iestāžu pārvaldības principus un izglītības pakalpojuma nodrošināšanu; 4. sniegt priekšlikumus turpmākās rīcībpolitikas plānošanai un labās prakses piemēru pārņemšanai 	<p>Pētījuma galvenie rezultāti ES valstu privātās vispārējās izglītības pieredze un Latvijas privāto izglītības iestāžu pieredze parāda, ka privātā sektora nodrošinātajai izglītībai ir pieaugoša loma pārmaiņu procesu ietekmē. Pārskata periodā privātajās vispārējās izglītības iestādēs kopējais izglītojamo skaits nepārtraukti palielinājies, 2021./2022. m.g. sasniedzot 10 457 izglītojamus. Visbūtiskāk izglītojamo skaits palielinās vidusskolas klašu grupās tālmācības formā, un īpaši būtiski tas pieaudzis 2021./2022. m.g., ko var sasaistīt ar COVID-19 pandēmijas izraisītajiem izaicinājumiem. Ģimenes un izglītojamie izvēlas privātās izglītības iestādes, jo privāto izglītības iestāžu piedāvātā izglītība tiek vērtētā kā mūsdienīga un kvalitatīva, kas ietver ne tikai formālo sasniegumu līmeni, bet arī iestādes “hidden curriculum”, t.i., būtiskāks ir izglītības iestādes iekšējais klimats un kultūra, tās var nodrošināt mazas klases, individuālu atbalstu izglītojamajiem, iekļaujošu izglītību, t.sk., standarta nevis speciālo izglītības programmu ietvaros, kuru tiem nav/ nebija iespēju saņemt pašvaldības izglītības iestādēs. Būtiska niša ir privātās izglītības iestādes, kas piedāvā izglītību atbilstoši specifiskām izglītojamo un viņu vecāku interesēm un vērtībām, piemēram, Valdorfpedagoģiju, Montesori, kristīgās vērtības, u.c. Pandēmijas laika ierobežojumi un pašvaldības izglītības iestāžu nespēja pienācīgā kvalitātē nodrošināt attālināto mācību īstenošanu ir veicinājuši izvēli par labu izglītības iestādēm tālmācības formā, ko šobrīd bieži izvēlas kā alternatīvu izglītības ieguvei klātienē formā.</p>
--	---

¹ Pētījumu nav paredzēts attiecināt uz starptautiskajām skolām (atbilstoši Starptautisko skolu likumam).

² Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam kā izglītības attīstības politikas virsmērķis ir definēta kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personas attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei.

	<p>Privātajām izglītības iestādēm ir lielāka elastība attiecībā uz pedagoģiskā personāla piesaisti un noslodzes plānošanu, kas ļauj lielāku personāla resursu novirzīt mācību materiālu izstrādei, sagatavošanai, saziņai un sadarbībai ar izglītojamo vecākiem. Pārskata periodā kopējais pedagoģu skaits ir pakāpeniski audzis, sasniedzot 1342 pedagoģus 2021./2022.m.g.</p> <p>Sadarbības kontekstā starp privātajām izglītības iestādēm un pašvaldībām prevalē tēma par pašvaldību līdzfinansējumu privātajām izglītības iestādēm. Citi sadarbības jautājumi, analizējot esošo praksi, tiek konstatēti ļoti reti. Valsts budžeta un pašvaldību finansējuma īpatsvars privāto izglītības iestāžu kopējā budžetā liecina, ka tā ir būtiska komponente, bez kuras būtu apdraudēta lielas daļas privāto izglītības iestāžu funkcionēšana. Ņemot vērā, ka privātajām izglītības iestādēm bieži vien ir lielāka autonomija un elastība attiecībā uz mācību programmām un mācību metodēm, tās savā darbībā biežāk iekļauj eksperimentālus risinājumus un novatoriskas izglītības pieejas. Gandrīz visās privātajās izglītības iestādēs OCE indekss pēdējo trīs gadu laikā ir sasniedzis minimāli noteikto 40% robežu. Vairākām privātajām izglītības iestādēm OCE indekss pārsniedz 55 un 60%. Centralizēto eksāmenu kontekstā salīdzinoši zemāki ir rādītāji tajās privātajās izglītības iestādēs, kas izglītības ieguvu nodrošina tālmācībā.</p>
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Privāto izglītības iestāžu darbību vismaz trīs citās Eiropas Savienības valstīs raksturojums. Privāto vispārējās izglītības iestāžu darbības raksturojums Latvijā un izvērtējums.
Pētījuma īstenotājs	SIA "SAFEGE Baltija"
Pētījuma īstenošanas gads	2022.-2023.

Pētījums saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto procedūru

"Pētījums un analītiskā rīka izstrāde vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma - piedāvājuma prognozēšanai un nodarbinātības modelēšanai"

<https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2024/04/Nosleguma-zinojums.pdf>

Pētījuma mērķis	Pētījuma galvenie rezultāti
Veikt pētījumu un izstrādāt analītisko rīku regulārai vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma un piedāvājuma prognozēšanai un pedagogu nodarbinātības modelēšanai īstermiņā, vidējā un ilgtermiņā, lai mazinātu piedāvājuma un pieprasījuma neatbilstību. Pētījuma ietvaros veikta datu apstrāde, izstrādāts sistēmdinamikas modelis, kas papildināts ar politikas veidotāju saskarni un rezultātu vizualizāciju SAP BO platformā.	Izstrādāts analītiskais rīks regulārai vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma un piedāvājuma prognozēšanai (t.sk. pirmsskolas, interešu izglītības un speciālās izglītības pedagogu vienas izglītības iestādes ietvaros) un pedagogu nodarbinātības modelēšanai.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Pētījums un modelēšanas rezultāti - kas rāda, ka pat tad, ja pedagogi būtu nodarbināti ar pilnu slodzi vai vairāk par vienu slodzi uz pedagogu, visiem skolotājiem būtu divas kvalifikācijas, kā arī efektīvi tiktu izmantotas skolotāju spējas pamatskolās un vidusskolās vienas izglītības iestādes ietvaros un netālajās skolās, joprojām pastāvēs neatbilstošs atlikušais pieprasījums un piedāvājums. Lauku rajonos ar mazākām skolām

	(katrā līmenī mazāku klašu skaitu) un lielu attālumu starp skolām šie pārpalikumi kļūst pamanāmāki. Pētījumā piedāvāti trīs mehānismi, kas varētu kompensēt šādu neatbilstību – izglītojamo apvienošana, pedagogu koplietošana un vairākas kompetences vienam skolotājam.
Pētījuma īstenotājs	Rīgas Tehniskā universitāte
Pētījuma īstenošanas gads	2022. – 2023.

Pētījums saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā noteikto procedūru
“Karjeras atbalsta pieaugušajiem nodrošināšanas prakse Latvijā un tās pilnveides iespējas”

<https://ppdb.mk.gov.lv/datubaze/karjeras-atbalsta-pieaugusajiem-nodrosinasanas-prakse-latvija-un-tas-pilnveides-iespejas/>

Pētījuma mērķis Veikt pētījumu - sistēmisku pārskatu par karjeras atbalsta pieejamību pieaugušajiem, esošās karjeras atbalsta nodrošināšanas praksi un tās efektivitāti, karjeras atbalsta pakalpojuma sniedzēju kapacitāti izvirzīto mērķu sasniegšanai, tostarp pieejamie atbalsta pasākumi un kompetenču novērtēšanas rīki, vērtējot no lietotāja jeb pakalpojuma saņēmēja perspektīvas, kā arī izstrādāt priekšlikumus karjeras attīstības atbalsta sistēmas pilnveidei, lai veicinātu indivīdu kompetenču attīstību un nodarbināmību mainīgajā darba tirgū.	Pētījuma galvenie rezultāti Pētījuma ietvaros izstrādāts karjeras atbalsta sistēmas modelis pieaugušajiem Latvijā, t.sk. atbildības sadalījums karjeras atbalsta sniegšanā, tāpat arī karjeras atbalsta pakalpojumu sniedzēju kartējums un karjeras atbalsta saņēmēju ceļa karte pieaugušajiem izglītības un nodarbinātības plānošanai.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas	Karjeras atbalsta pieejamība pieaugušajiem • karjeras attīstības atbalsta pieaugušajiem sistēmas pilnveide • karjeras atbalsta sistēmas modelis pieaugušajiem.
Pētījuma īstenotājs	SIA “Oxford Research Baltics”
Pētījuma īstenošanas gads	2023.

Projektā īstenotie valsts mēroga pētījumi izglītībā pamatā ir pētījumi, kas sniedz analītisko atbalstu konkrētu risinājumu ieviešanai izglītības sistēmā, jo veikti par nozaru departamentu noteiktām ar izglītības kvalitāti saistītām tēmām, lai nodrošinātu pierādījumos balstītu rīcībpolitikas veidošanu. Projekta īstenošanas rezultātā īstenotie pētījumi sekmē līdzvērtīga izglītības kvalitātes vērtēšanas monitoringa piedāvājuma izveidi, un vairāki no tiem rezultējas ar konkrētu monitoringa rīku prototipu izveidi datu analītikai Izglītība kvalitātes monitoringa sistēmas ietvarā. Tāpat arī kvalitatīva datu vākšana ir neatņemama labi funkcionējošas monitoringa sistēmas daļa, kas nodrošina rādītāju aprēķināšanu un izglītības sistēmā iesaistīto pušu snieguma novērtēšanu. Pētījumu norise ir arī bāze, lai novērtētu/testētu valsts pētījumu programmas “Izglītība” izveidi, kas kā nacionāla līmeņa pētījumu programma izglītībā turpmāk veicinātu longitudinālu pētījumu īstenošanu, kas arī ir projekta mērķuzstādījumā.

Balstoties uz projektā gūto pieredzi un kompetenci ir izstrādāta Valsts pētījumu programma izglītībā (apstiprināta 2023. gada 5. septembrī ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 567 Par valsts pētījumu programmu "Izglītība") ar virsmērķi - sniegt ieguldījumu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanai

par izglītības sistēmas attīstību un stratēģisko izglītības attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī radīt jaunas zināšanas un praktiski lietojamus risinājumus izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā.

Valsts pētījumu programmai "Izglītība"

1) paredzama atdeve –

- Pētniecībā balstītu atbalstu izglītības nozares stratēģisko attīstības prioritāšu un mērķu sasniegšanai (IAP 2027, NAP 2027), t.sk. aktuālu reformu un pārmaiņu ieviešanai.
- Jaunu zināšanu, inovāciju, produktu, procesu un pakalpojumu attīstību, lai risinātu izglītības nozares aktuālos izaicinājumus nākotnes attīstības tendenču (t.sk. tehnoloģiju attīstības) kontekstā: kā nodrošināt individualizētas mācīšanās un vērtēšanas iespējas, kā nodrošināt efektīvu profesionālo pilnveidi (zināšanu pārnesi uz praksi), kā vadīt pārmaiņas izglītības organizācijās.
- Praksē (izglītības iestāde, pašvaldība, valsts) aprobētus (iesaistot lietotājus) un tūlītēji izmantojamus risinājumus izglītības kvalitātes, izglītības procesu pilnveidei.
- Stiprinātu saikni un izveidotu sadarbības mehānismu starp rīcībpolitiku (prioritārās valsts politikas jomas), pētniecību (jaunas zināšanas, starptautiskā labā prakse) un praksi (nepieciešamība pēc pierādījumiem balstītām intervencēm).

2) un sasniedzami rezultāti –

- Nodrošināt praktiski lietojamu risinājumu izstrādi izglītības iestādes, pašvaldības, valsts līmenī (*lietotāji: izglītojamais, izglītotājs, jauniets, pieaugušais, politikas veidotājs un ieviesējs*).
- Sagatavot konkrētas vadlīnijas, rekomendācijas, scenāriji izmaiņām nozaru rīcībpolitikā.
- Nodrošinot pētniecības rezultātu publisku pieejamību.

Rezultāta rādītājs

Projekta ietvaros izveidota viena, visaptveroša izglītības kvalitātes monitoringa sistēma (turpmāk – IKMS) un nodrošināta tās ieviešana.

Izstrādāts Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas (IKMS) apraksts (publicēts:

<https://www.izm.gov.lv/lv/monitoringa-sistemas-izveides-zinojumi>), kas veido uzstādījumu

pārvaldības sistēmai izglītības kvalitātes nodrošināšanai Latvijā. Izveidotais izglītības kvalitātes ietvars ir pamats izglītības kvalitātes novērtēšanai sistēmiskā līmenī. Ietvarā definētas 4 izglītības kvalitātes jomas ar 12 elementiem (3 katrā no jomām) un rādītājiem katrā no elementiem, ar šo ietvara uzstādījumu, panākot vienošanos - kā definējam izglītības kvalitāti.

Balstoties IKMS aprakstā un izglītības kvalitāti raksturojošo pētījumu rezultātos, izveidoti digitāli izglītības kvalitātes monitoringa rīki un rīku prototipi.

IKMS rīki	Mērķis	Lietotāji	Pieejamība
(1) Augstākās izglītības absolventu monitoringa rīks	AI ieguvušo nodarbinātība, ienākumi un nodarbinātības / bezdarba līmenis 10 gadus pēc augstskolas beigšanas	<ul style="list-style-type: none"> Visi interesenti 	Publiski (https://www.viis.gov.lv/) ATVĒRT MONITORINGA UN ANALĪZES RĪKUS
(2) Pedagogu pieprasījuma – piedāvājuma prognozēšanas rīks	Regulāra vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu pieprasījuma un piedāvājuma prognozēšana	<ul style="list-style-type: none"> Valsts (IZM, VISC, IKVD) 	Pieejamība ar licenci
(3) Profesionālās izglītības absolventu monitoringa rīks	PI ieguvušo nodarbinātība, ienākumi un bezdarba līmenis pēc kvalifikācijas ieguves; rīks veidots pēc analogijas ar AI absolventu monitoringa rīku	<ul style="list-style-type: none"> Visi interesenti 	Publiski (https://www.viis.gov.lv/) ATVĒRT MONITORINGA UN ANALĪZES RĪKUS
(4) Skolu efektivitātes monitoringa rīks	Finanšu ieguldījumu atdeve pret izglītības kvalitāti (pret noteiktiem IK rādītājiem) vispārējā izglītībā	<ul style="list-style-type: none"> Valsts (IZM, VISC, IKVD) Pašvaldības 	Pieejamība ar licenci
(5) Risku identificēšanas rīks	Izglītības iestāžu paškontrolei un IK regulāram ārējam monitoringam, lai uz IK potenciāli pazeminošiem apstākļiem varētu reaģēt nekavējoties, parādoties pirmajām to pazīmēm	<ul style="list-style-type: none"> Valsts (IZM, VISC, IKVD) 	Ierobežota pieejamība

Skolu tīkla efektivitātes rīks (turpmāk - SEMR), kura izstrāde sāka projektā "VIIS attīstība – izglītības monitoringa sistēma" (Nr. 2.2.1.1/17/I/019), sniedz informatīvi analītisku atbalstu lēmumu pieņemšanā vispārējās izglītības līmenī (valsts institūcijām, dibinātājiem un izglītības iestādēm), lai novērtētu finanšu ieguldījumu atdevi pret izglītības kvalitāti, apkopojot datus par izglītības iestāžu kvalitāti raksturojošajiem rādītājiem.

Rīkā iekļauts 21 rādītājs, kas kopumā raksturo 6 izglītības kvalitātes kritērijus.

Rīks atspoguļo sakarību starp Finanšu un administratīvo efektivitāti (kā vienu no izglītības kvalitātes kritērijiem) un citiem izglītības kvalitātes kritērijiem, ko ietekmē ieguldīto līdzekļu apjoms:

Pedagogu darbs
(Profesionālā kapacitāte)

Mācību vide
(Drošība un labsajūta)

Sasniegumi
(Kompetence un sasniegumi)

Rezultāti
(Izglītības turpināšana un nodarbinātība)

Infrastruktūra
(Infrastruktūra un resursi)

Analītiskais rīks lietošanā licencētiem lietotājiem pašvaldībās – ar 2023.gada jūniju rīks nodots lietošanā pašvaldībām, nodrošinot katrā pašvaldībā lietotāja licenci.

Video par SEMR tā lietotājiem pieejams -

https://www.youtube.com/watch?v=gRmyiFKzRbo&list=PLAA6YI93ihVxBT9hpALJ0jKfFfVM0r8So&index=2&ab_channel=Izgl%C4%ABt%C4%ABbasunzin%C4%81tnesministrija .

SEMR tā lietotājam - pašvaldībai kā izglītības iestāžu dibinātājam un pārraugam, palīdzēs efektīvāk plānot un izmantot izglītībai paredzēto finansējumu gan stratēģiskai attīstības plānošanai, gan arī izglītības iestāžu kapacitātes novērtēšanai.

Risku identificēšanas rīks (turpmāk - RIR) sniedz informatīvi analītisku atbalstu lēmumu pieņemšanā vispārējās izglītības un profesionālās izglītības līmenī (valsts institūcijām, dibinātājiem un izglītības iestādēm) izglītības kvalitātēs risku vadībai - izglītības iestāžu paškontrolei, risku prognozēšanai un novēršanai, vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai un regulāram ārējam izglītības iestāžu kvalitātes monitoringam, lai uz izglītības kvalitāti potenciāli pazeminošiem apstākļiem varētu reaģēt nekavējoties, parādoties pirmajām pazīmēm.

Prevencijas un agrīnas intervences prakse izglītībā, kas fokusējas nevis uz rīcību jau zemas izglītības kvalitātes gadījumā (kopumā vai atsevišķos tās kritērijos), bet **orientējas uz atbalstu pirms izglītības kvalitāte sāks samazināties.**

Darbojas ar definētu noteiktu izglītības kvalitātes rādītāju kopu, kas **identificē, vai nav sasniegts tāds iepriekšnoteikts līmenis, kurš ļauj secināt, ka ir radušies riski izglītības kvalitātei.**

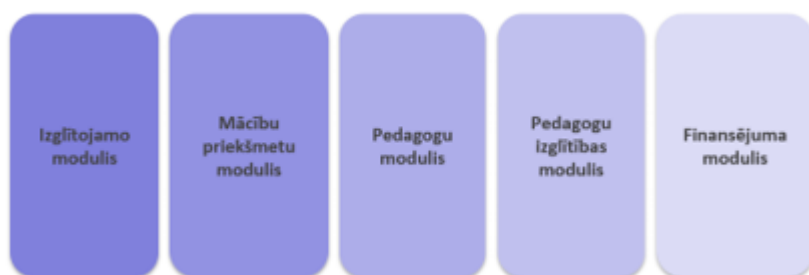
Izstrādāts **algoritms 10 vai vairāk risku identificēšanas rādītāju aprēķinam**, analīzei un interpretācijai.

Risku identificēšanas rīks: pieejamie rādītāji

1	Izglītojamo ar zemiem rezultātiem pārsvars pār izglītojamajiem ar augstiem rezultātiem eksāmenos, centralizētajos eksāmenos (vispārīgajā, optimālā vai augstākajā līmenī) vai profesionālās kvalifikācijas eksāmenos	7	Izglītojamo un atbalsta personāla proporcija (izglītojamo skaits pret iestādē nodarbināto atbalsta personu likmju skaitu)
2	Izglītojamo īpatsvars, kuri ir atstāti uz otru gadu tajā pašā klasē	8	Pedagogu un izglītojamo mainība
3	Izglītojamo īpatsvars, kuri ilgstoši bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi	9	Sūdzības par izglītības iestādi
4	Absolventu proporcija (izglītību ieguvušo īpatsvars no attiecīgā izglītības posma jeb līmeņa pirmā mācību gada sākumā uzņemtajiem izglītojamajiem)	10	Mācību priekšmetu vērtējumu ikgadējā dinamika
5	Pedagogu likmju un izglītojamo proporcija (pedagogu slodžu skaits pret izglītojamo skaitu)	11	Atšķirība starp valsts pārbaudes darbu un priekšmetu gala vērtējumiem
6	Profesionālās izglītības programmu absolventu īpatsvars, kuri ir nodarbināti vai turpina izglītību gada laikā pēc izglītības programmas beigām	12	Eksāmenu nekārtošanas īpatsvars

Analītiskais rīks izmēģinājuma /aprobācijas fāzē turpmākai testēšanai.

Pedagogu pieprasījuma un piedāvājuma prognozēšanas rīks (turpmāk - PPPPR) sniedz informatīvi analītisku atbalstu vispārējās izglītības un profesionālās izglītības līmenī (valsts institūcijām, dibinātājiem un izglītības iestādēm), lai, modelējot pedagogu nodarbinātību, prognozētu pieprasījumu un piedāvājumu vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogiem (t.sk. pirmsskolas, interešu izglītības un speciālās izglītības pedagogiem vienas iestādes ietvaros), ilgtermiņā plānotu pedagogu piesaisti un profesionālās kompetences pilnveidi. Sistēmdinamikas modelēšana ļaus veikt prognozes no 1,5 un 10 gadiem.

Analītiskais rīks aprobēts un pieejams jau licencētiem lietotājiem (IZM). Turpināms darbs pie rīka funkcionalitātes uzlabojumiem un lietotāju loka paplašināšanas.

Augstākās izglītības absolventu monitoringa rīks (turpmāk – AI) nodrošina informāciju par augstāko izglītību ieguvušām personām (nodarbinātību, ienākumiem un nodarbinātības / bezdarba līmeni 10 gadus pēc augstskolas beigšanas) (izstrādāts projektā “VIIS attīstība – izglītības monitoringa sistēma” (Nr. 2.2.1.1/17/I/019).

Dati plašam lietotāju lokam, izmantojami -

- Studiju vietu plānošanai un pasūtījuma veidošanai.
- Politikas rezultātu novērtēšanai, piem., indikatori snieguma novērtēšanai.
- Darba tirgus analīzei - izglītības piedāvājuma un darba tirgus pieprasījuma atbilstības analīzei.
- Kvalitātes novērtēšanai - lai novērtētu izglītības iestāžu īstenoto izglītības programmu kvalitāti.
- Karjeras izvēlei

Profesionālās izglītības absolventu monitoringa rīks (turpmāk – PROF) nodrošina informāciju par profesionālo izglītību ieguvušām personām (nodarbinātību, ienākumiem un nodarbinātības / bezdarba līmeni 10 gadus pēc profesionālās izglītības iestādes beigšanas). PROF iekļauj informāciju par-

- Izglītības iestāžu absolventiem - profesionālās izglītības programmu (IP) beidzējiem, kuri ieguvuši pilnu profesionālo kvalifikāciju
- Latvijas izglītības klasifikācijā iekļauto profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās IP absolventiem
- Izglītojamiem, kuri ieguvuši profesionālo kvalifikāciju atbilstoši LKI 2., LKI 3. un LKI 4.līmenim
- To visu izglītības iestāžu absolventiem, kas īsteno licencētas un akreditētas profesionālās IP, neatkarīgi no izglītības iestādes dibinātāja un profesionālās IP īstenotāja
- Formālās profesionālās IP beidzējiem

Analītikas rīks uz projekta noslēgumu aprobācijas fāzē turpmākai testēšanai pēc kuras publicēts lietošanai - <https://www.viis.gov.lv/monitoringa-riki>.

Izveidots arī analītiskā rīka **Izglītības turpināšanas rīks** prototips, kas paredzēts, lai sniegtu informatīvi analītisku atbalstu vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un augstākā izglītības līmenī ar mērķi novērtēt izglītības pamešanas gadījumu dinamiku, identificēt būtiskākos ietekmējošos faktorus.

Izglītības kvalitātes monitoringam procesa attīstībai nepieciešams turpinājums rīku attīstībā, kas orientēts gan uz visu izglītības līmeņu un veidu aptvērumu, gan izglītojamā snieguma rādītājiem indivīda līmeni, jo līdz šim attīstīto IKMS rīku fokuss ir uz izglītības iestādes snieguma mērījumiem.

2023.gadā SIA "CSE COE" konsultantu veiktajā ES fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda DP "Izaugsme un nodarbinātība" 8. prioritārā virziena "Izglītība, prasmes un mūžizglītība" noslēguma izvērtējumā, novērtējot SAM 8.3.6. efektivitāti un ietekmi tā tiek atzīta par ļoti būtisku iestādes / iestādes darbības uzlabošanas līmeni un arī izglītības sistēmas līmenī/strukturālām izmaiņām.

Līdz ar ko Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam ietvaros tiek paredzēts 4.2.2.4 pasākums, lai nodrošinātu pēctecību un papildinātību 8.3.6.2.pasākuma projekta ietvaros uzsāktajām darbībām bez pārtraukuma un ar fokusētu virzību pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanas atbalstam izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā izglītības kvalitātes nodrošināšanai un pilnveidei paradigmas maiņai izglītībā.